

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING

för

KONST, SLÖJD OCH HUSHÅLLNING.

N:o 33. } Tryckt hos Gno. Löwegræn. Götheborg. { 18 Aug.

Pantalon.

Med denna benämning utmärktes fordom en af Aktörerna på den Italienska Scenen, med afseende på den karaktersdrägt, hvaruti han visade sig, nemligen i benkläder, som voro virkade och försedde med fotsockar, samt kallades pantalon, alldeles lika med dem, som för några år sedan allmänt hos oss brukades af reggarn, silke, ull m. m. Detta plagg uppkom allraförst hos Venetianerna. Pantalonkaraktären på Italienska teatrarne personnifierades genom en gammal Venetiansk köpman; men den var fordom helt annorlunda klädd än nu, nemligen i en fotsid kattunsnattrock, ty i sådan drägt gingo köpmännen då förtiden i sina magasin: deremot kunde man alltid gå ut, såsom klädd, i pantalon. Nattrocken var alltid af svart tyg, men underkläderna röda, hvilka likväl äfven förbyttes till svarta, i anledning af sorgen, då Turkarne hade intagit Negroponte. Långe visade sig Pantalon som en gammal handlande med ett rundt tillspetsadt skägg, alltid kår och alltid bedragen af sin dräng eller piga; men sedan ett århundrade har man af honom gjort en god husfader, en rättfram och ordentlig gubbe, som ständigt är allvarsam emot sina barn och ogillar som oftast deras kärlek, men blir merendels alltid för sin godtrogenhet bedragen och utskrattad vid slutet af pjesen, samt tröstar sig så godt han kan ihopa med den

äfven bedragne, stadgade älskaren, åt hvilken han hade lofvat sin dotter, pupill eller slägtinge. Denna karakter finnes i de flesta Italienska och Franska Komedier ända till medlet af sist förflutna århundradet, med fåga förändringar.

Punktera

utmärker i Konstspråket en rad eller linie, som blifvit markerad med punkter. I Architekturritningar betecknas vanligen med punkter de delar, som skola springa fram, såsom hvalf, kornicher o. s. v. I musikaliska kompositioner nyttjar man punkter för att utmärka en mer eller mindre hvila i stycket, och att så fördela fraserna, att man genom modulationen och kadenserna känner deras början, deras fall och deras större eller mindre föreningar, likasom man i ett tal känner och finner detsamma genom punktuationen eller skiljetecknens rätta användande.

Att förekomma Läckning i fartyg.

Först låter man väl kalfatra och drifva plankorna, som användas till den inre fodringen, och sedan fylla rummet emellan dem och de yttre med sjudande tjära eller beck ända opp till underdäcket. Tjäran, som dithålles, då den hunnit till högsta värmegrad, flyter in i och tilltapper hvarje springa och gör fartyget alldeles tätt, samt tjänar med detsamma till ballast. Äfvenledes är den ett förvaringsmedel emot rottor, möss och ohyra. Den har slutligen den förmånen med sig, att tillika vara det billigaste af alla emot sådana oldgenheter hittills kända och brukade medel.

En Skeppspump, som är behändig och snart gjord.

Kapiten Leslie, som förde skeppet Georg och Susanna på en resa från Norra Amerika till Stockholm, uppfann ett förträff-

ligt sådt att pumpa fartyget läns, sedan besättringer ej mera orkade göra det genom vanlig pumpning. Omkring 10 till 12 fot öfver pumpen satte han ut en sparre eller stång, hvars ena ända gick utöfver relingen, medan den andra gjordes fast såsom höfstång till pumpverket. Vid den ändan, som gick utöfver relingen, fästes ett vattensat, fyllt till hälften med vatten, men tillsprundadt, så att, ndr den kommande böljan höjde fatet i vådret, nedtrycktes med detsamma pumpstången ombord, hvarigenom pumpningen gick af sig sjelf så raskt, att skeppet blef på ett par timmars tid alldeles vattenfritt inombords. Denna enkla inrättning rekommenderas såsom både uig och lätt att åstadkomma.

Att återgifva dufvet Vin sin förlorade smak.

Detta sker genom en hopblandning i en mortel af 1 ℓ krossade krukrusin, 1 ℓ honung och 3 jungfrur spiritus vini, med någon del af det dufna vinet, som sedan alltsammans slås på kärlet tillbaka.

Att förbättra dåligt vin.

Dåligt vin blir bättre, om man astappar det, och sedan slår det på kärlet tillbaka, samt derefter tillägger ett skålpund krossade kruk- eller lädrussin, och ett kvarter brånvin. — Man kan äfven för samma sak begagna: 2 ℓ honung och 1 eller $2\frac{1}{2}$ stop brånvin, som väl blandas tillsammans och sedan slås på kärlet. — Eller man astappar 3 till 4 kannor af det dåliga vinet, och fyller med starkt och godt vin i stället.

Krampe under badning.

Doktor Franklin råder den, som anfalles af krampe medan han badar sig eller simmar, att häftigt utsträcka och sätta i stark rörelse den lidande delen, samt, om möjligt, genast lösa den i luften öfver vattenytan.

Försigtighetsreglor vid badning.

Man skall aldrig bada sig i kallt vatten, så länge kroppen är ovanligt varm och upphetad. Af 4 raska bonddrängar, som från åkren, der de gått i starkt arbete, varme och svettige, kastade sig i sjön för att lösa sig, dogo de 2:ne på stället, den 3:dje morgonen derpå och den 4:de räddades med yttersta möda. — Man bör ej gerna bada i vatten, hvars botten man ej känner, ehuru stark simmare man än må vara. Botten kan vara beväxt med snärjgräs, hvari fötterna lätt kunna fastna, och då är lifsfara alltid å färde. Det är genom försummad uppmärksamhet till denna enkla regel, som de bästa simmare ofta löpa större fara, än de, som kunna alldeles icke simma. — Vid badning i kallt vatten bör den hufvudregel aldrig åsidosättas, "att man förut tager sig en måttlig motion"; ty både hvila och för stark rörelse innan man går i badet äro skadliga. — I kalle bad bör man ej sitta länge, isynnerhet om man är konvalescent; då äro till och med 2 minuter nog; men friska personer kunna, isynnerhet i stark sommarvärme, gerna plaska kring i sjön eller ån en hel timma, utan skada. Man känner sjelf bäst, när kroppen fått nog igenom de rysningar, som infinna sig. Det är annars märkvärdigt, att kallt vatten yttrar en starkare verkan på magra och åldriga, än på korpulenta och unga personer. Af sådan orsak kunna de förra, äfven i hetaste sommaren, knapt, utan olägenhet, dröja i vattnet öfver en fjerdedels timma; då deremot de sednare ofta kunna ligga der, efter behag, stundom hela timman. — Hufvudet bör först väl sköljas i vattnet och derefter hela kroppen hastigt neddoppas, utan räddhåga. — Morgonstunden är bästa tiden att bada i sjön, men i flod eller å bör eftermiddagen och helst de 2:ne sista timmarna före solens nedgång derill begagnas. — Man bör ej ligga overksam i vattnet, utan hålla sig i jemn rörelse, äfvensom efter uppstigandet ur badet. — Kalla bad äro tjenligast för nervsjuka och svaga personer. Saltsjöbad anses för de bästa af alla.

En fönvträfflig Parfum för handskar.

En drachma umbra och 1 drachma sibet knådas väl tillsammans med $\frac{1}{2}$ uns färskt smör. Deri doppas ren bomull, hvarmed man varsamt ingnider handskarna.

Parfum för Kläder.

Man tager bästa ugnstorkade kryddneglikor, ceder och rhabarber, ett uns af hvardera, och stöter dem till pulver. Dessa sammanblandade och kringströdde i kistan eller klädbyrå, gifva kläderna en god lukt, och förbinda mott att skada dem.